

Jämställdhet och bra arbetsvillkor utmanas av pandemin

För att skapa en socialt hållbar utveckling är det av stor vikt att jobben har anständiga arbetsvillkor, att mänskliga rättigheter respekteras och att såväl samhällen som företag är jämställda. Detta är områden som drabbats av bakslag under pandemin, vilket har haft negativ påverkan på samhällen och människor.

Tuff situation för kvinnliga företagare

Andelen kvinnliga entreprenörer i Afrika är stor, i länderna söder om Sahara utgör de 22 procent. Det är världens högsta siffra och dubbelt så hög som världsgenomsnittet. Det är en av anledningarna till att coronapandemin har drabbat kvinnor i utvecklingsländer extra hårt. De företag som kvinnor driver finns ofta inom servicesektorn, som drabbats hårt av pandemin. Samtidigt har kvinnoledda företag ofta sämre möjligheter att få finansiering och fylla på med kapital genom lån från externa aktörer, som till exempel banker. I många länder, till exempel i Östafrika, är det dessutom många kvinnor som försörjer sig genom gränshandel. När gränserna har stängts på grund av pandemin har handeln följaktligen minskat och bolagens marknad försvinner, vilket lett till att kvinnornas intäkter minskat.

Kvinnors position på arbetsmarknaden

Sysselsättningsgraden är betydligt högre bland män än kvinnor över hela världen. I låg- och lägre medelinkomstländer har fler kvinnor än män arbeten inom den informella sektorn. Det bidrar till utsatthet eftersom villkoren i den informella sektorn ofta är dåliga och lönerna låga. Kvinnor arbetar även i större utsträckning med vårdande yrken eller andra yrken där det är vanligt med timanställning.

Kvinnor även fysiskt utsatta

Kvinnor löper en överhängande risk att drabbas av ökat våld i hemmet under en samhällskris (läs mer i faktabulletin här bredvid). Under pandemin när barn har tagits ur skolan har det rapporterats om att antalet tonårsgraviditeter och barnåktenskap har ökat. Covid-19 har gjort att många flickor och kvinnor inte vågar söka vård under graviditeten eller för att få preventivmedel, vilket har lett till ökade förlossningsskador samt ökad barnadödlighet vid förlossningar.

Ökat tryck på de svagaste

Pandemin har påverkat många som redan har svåra arbetsförhållanden. De som drabbas hårdast är de som förlorar jobben, får lägre ersättning och som saknar tillgång till sociala skyddsnet. I de länder som har infört utgångsförbud är det dessutom många som får problem att försörja sina familjer, eftersom de inte kan ta sig till eller utföra sina arbeten.

Mänskliga rättigheter under press

I flera länder med auktoritära regimer har pandemin använts som en anledning till att begränsa och göra inskränkningar på människors liv och läget för mänskliga rättigheter har förvärrats. Det finns exempel där införande av utgångsförbud har missbrukats, med förödande konsekvenser för befolkningen. Uppgifter visar att minderåriga, civilsamhällesorganisationer, journalister och oppositionspolitiker har hotats eller arresterats för att de i sociala medier har uttryckt rädsla för covid-19. FN har rapporterat flera fall där anklagelserna i första hand har gällt spridandet av falsk information. Rapporterna

talas också om flera fall där medicinsk personal hotats av uppsägning efter att ha påtalat brister i skyddsutrustning eller tillgång till medicin. Det har även förekommit fall där det har varit svårt för domstolar att utföra sitt arbete.

Vissa länder har använt sig av digital smittspårning för att få information om hur smittan sprider sig i landet. Dock finns en risk att denna typ av smittspårning utvecklas till ett verktyg för kartläggning av människor och deras levnadsmönster. Risken för detta är extra stor i länder som inte har en utvecklad datasäkerhet.

Andelen kvinnliga entreprenörer i Afrika söder om Sahara utgör 22 procent. Det är världens högsta siffra och dubbelt så hög som världsgenomsnittet.

FAKTA

Våld i hemmet ökar

Exakt hur många kvinnor som har utsatts för våld i hemmet som en följd av pandemin är svårt att säga, men kvinnoorganisationer befarar att det finns ett stort mörkertal.

Under normala omständigheter, utan restriktioner, finns det möjlighet för kvinnor att ta sig till olika typer av fristäder, exempelvis kvinnojourer, när de blir utsatta för övergrepp. Men under pandemin är det många som har isolerats i sina hem med en våldsam partner vilket gör det svårare för kvinnoorganisationer att bistå våldsdrabbade kvinnor.

För att underlätta för dessa kvinnor att söka hjälp har olika organisationer tagit fram digitala verktyg där kvinnor kan komma i kontakt med personer som kan hjälpa dem. Men, liksom för övrig digitalisering, finns en risk att de fattigaste kvinnorna inte har den möjligheten och därför inte kan komma ur den destruktiva situationen.